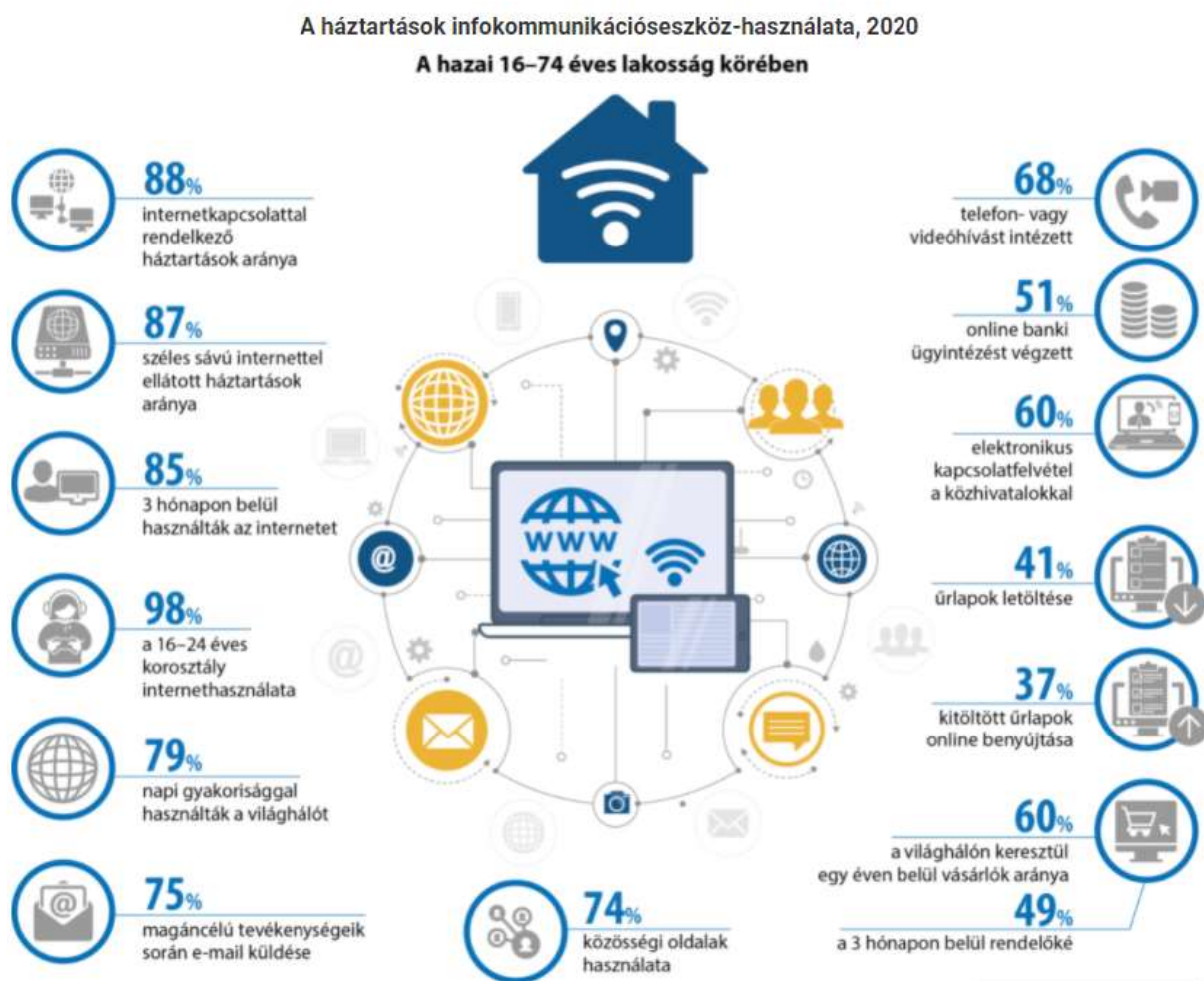

A háztartások információs- és kommunikációs-eszköz-használatának főbb jellemzői

2020-ban a hazai háztartások 88%-a rendelkezett már internet-hozzáféréssel, így tovább közeledtünk az uniós átlaghoz. A webre magáncélból csatlakozó 16–74 éves lakosság 85%-a három hónapon belül internetezett, a 65–74 évesek 44%-a már naponta használta az online teret magáncélból. Az internethez kapcsolódó tárgyak közül a televíziókészülék a legelterjedtebb a magáncélú használatban.

Az információs társadalom folyamatos fejlődése egyaránt megmutatkozik a gazdaság teljesítményében és a társadalom fejlettségében is.

A kiadvány alapjául szolgáló, a háztartások infokommunikációs-eszköz-használatára irányuló lakossági felmérés kérdései döntő részben 2020 I. negyedévére vonatkoztak, amikor a Covid19-világjárvány első hulláma elérte hazánkat is. 2020. március közepétől a járványügyi intézkedések bevezetését követően már érzékelhetők voltak a lakosság élethelyzetét érintő változások.

A világjárvány következtében tovább erősödött az infokommunikációs technológiák és eszközök (IKT) használatának fontossága és szükségessége a mindennapi életünk szervezésében, a digitális oktatás bevezetésével és a távmunka egyre szélesebb körben történő alkalmazása miatt is. A pandémia átalakította a társadalmi kapcsolatokat és a vásárlási

szokásokat, így ezeken a területeken is előtérbe került az internet és az infokommunikációs eszközök intenzívebb használata.

A hazai, 16–74 éves korcsoportba tartozó taggal rendelkező háztartások többségében van internetkapcsolat. Folyamatosan nő azok aránya, akik napi rendszerességgel használják az internetet, online intézik a közszolgáltatásokkal kapcsolatos ügyeiket, a világhálón keresztül vásárolnak, és banki tevékenységeikhez is a netet veszik igénybe.

A jelen kiadvány alapját képező, a háztartások és az egyének infokommunikációs eszközhasználatára irányuló önkéntes lakossági felmérés módszertana, és a válaszadás lehetséges módozatai is változtak a 2020. évi felvételtől kezdődően. A **változás** egyrészt a **felmérés mintavételi módszertanát** érintette, mivel a 2019-ig alkalmazott háztartási alapú mintavételt a személyi mintavétel váltotta fel. Továbbá a felvétel mintájába kiválasztott, **az adatszolgáltatásra felkért személyek** a 2020. évi felvétel során első alkalommal **az interneten keresztül is kitölthették és továbbíthatták a kérdőívet**. (Részletes leírás a Módszertanban található.) A fenti módszertani változások miatt a kiadványban szereplő 2020. évi adatok közvetlenül nem hasonlíthatók össze a 2019., illetve a korábbi évek adataival. Az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat elfogadta a fenti módszertani változásokat, tekintettel arra, hogy a felvétel tartalma a vonatkozó, hatályos uniós jogszabályok és az egységes európai modellkérdőív alapján teljes mértékben megvalósult a hazai kérdezési programban.

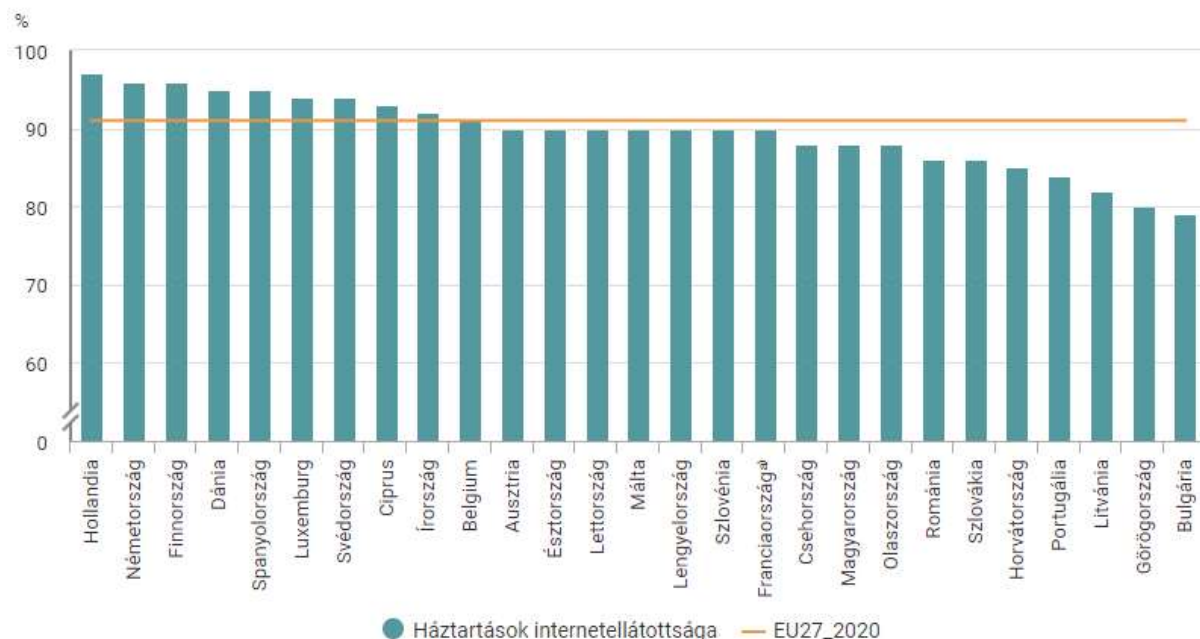
Továbbá 2020-ban az információs és kommunikációs technológiai eszközök használatára irányuló hazai kérdőívet bővítettük a Digitális Jólét Program (DJP) keretében megvalósuló, a társadalom digitális fejlesztésre irányuló kormányzati stratégiák monitoringjához szükséges adatigényekkel. Az alábbiakban ezekről az adatokról is nyújtunk tájékoztatást.

Bővült az internetellátottság az EU-ban és Magyarországon is

2020-ban az Európai Unióban a **háztartások** átlagosan 91, Magyarországon **88%-a rendelkezett internet-hozzáféréssel**. Ezzel az aránnyal hazánk az uniós tagállamok rangsorában változatlanul a középső harmadban foglalt helyet, a V4-országok közül Lengyelországgal és Csehországgal együtt. A háztartások internetellátottsága a visegrádi országok közül Lengyelországban volt a legmagasabb (90%), és Szlovákiában a legalacsonyabb (86%).

A gyermekes háztartások hazai internetellátottsága megegyezett az uniós átlaggal (98%), míg a gyermekkel nem rendelkező háztartásoké 5 százalékponttal maradt el a tagországok átlagától (89%).

A háztartások internetellátottsága az Európai Unióban, 2020

Forrás: Eurostat (2021. május 10-i lekérdezés).

^a 2020 helyett a 2019. évi adat.

Az infokommunikációs infrastruktúra, ezen belül a nagyobb adatátviteli sávszélességet biztosító hálózatok kiépítése, illetve a jelenleg működő technológiák korszerűsítése az egyik alapvető feltétele az információs társadalom fejlődésének.

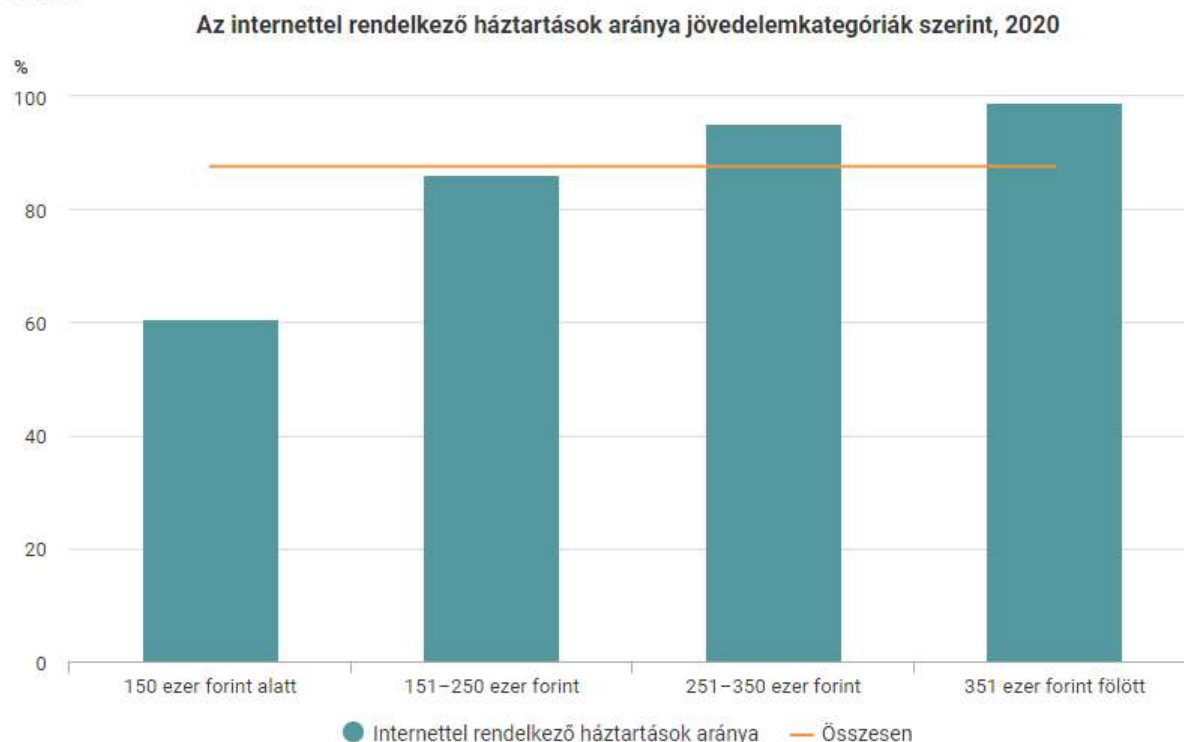
2020-ban az Európai Unió háztartásainak 89, hazánkban 87%-a érte el a világhálót széles sávú internetkapcsolaton keresztül.

Az internettel rendelkező magyarországi háztartások több mint 99%-a már a magasabb szolgáltatási színvonalat nyújtó sávszélességeken keresztül érte el a világhálót.

A széles sávú hálózatok közül a hazai háztartásokra 2020-ban is a helyhez kötött széles sávú kapcsolatok (DSL, kábel, wifi stb.) igénybevétele volt a leginkább jellemző (93%), amihez többek között a járványügyi intézkedések során bevezetett online oktatás és a munkáltatók által biztosított otthoni – akár hosszabb időtávra szóló – munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtésének igénye is hozzájárult. Mobilinternetes kapcsolattal az internetes háztartások 71%-a rendelkezett.

Az internetellátottság mértékének továbbra is egyik meghatározó tényezője a háztartások jövedelmi helyzete.

2. ábra

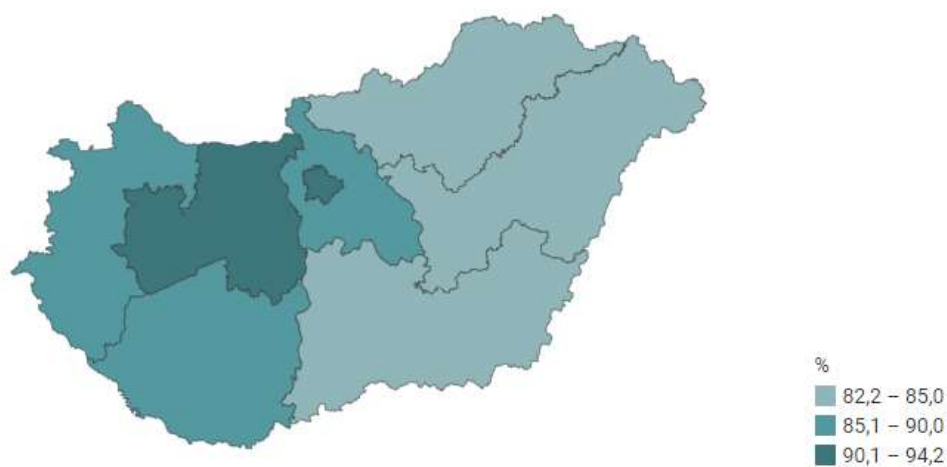
2020-ban a 16–74 éves korú személyek háztartásai közül, a havi 250 ezer forint alatti nettó jövedelemmel rendelkezők átlagosan közel háromnegyedének volt széles sávú internetkapcsolata.

Az egyes régiók között 2020-ban is tapasztalhatók különbségek: a széles sávú kapcsolat elérésének aránya Budapesten volt a legmagasabb, 94%, Dél-Alföld régióban a legalacsonyabb, 82%.

3. ábra

A magyarországi háztartások széles sávú internetkapcsolatának főbb típusai régióként, 2020*

Széles sávú internettel rendelkező háztartások aránya ▾

* A viszonyítás alapja az adott régió háztartásainak száma.

A mobilszélessáv-szolgáltatásokat a nyugat-dunántúli háztartások vették igénybe a legnagyobb (65%), míg Közép-Dunántúl régióban a legalacsonyabb arányban (52%).

Az internethasználat terjedésére a pandémia is hatással volt

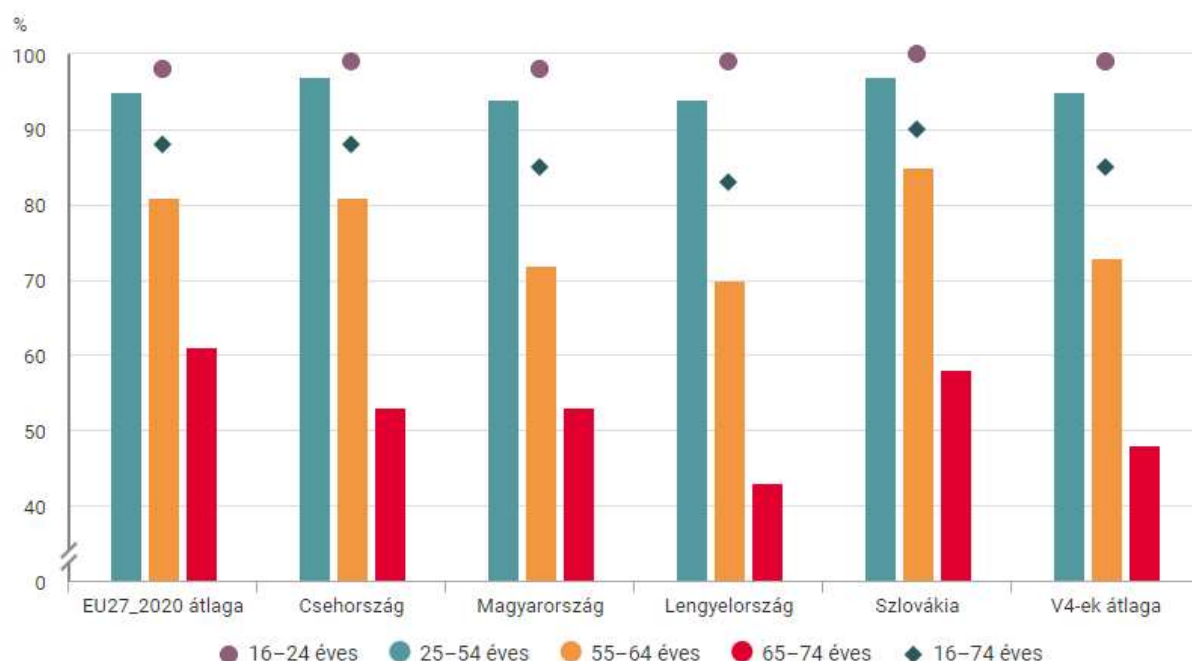
Az Európai Unióban 2020-ban a 16–74 éves lakosság átlagosan 88%-a, hazánkban 85%-a használta az internetet 3 hónapon belül^[1].

Az internethasználat aránya a visegrádi országokban együtt 3,3 százalékponttal maradt el az EU 27 tagországának átlagától (85 és 88%).

Hazánkban a mobilinternet használata is széles körben elterjedt. A hazai internetezők több mint 86%-a ezen keresztül érte el a világhálót, és négyötödük mindennap vagy csaknem mindennap használta. 2020-ban a világjárvány miatt bevezetett – minden korosztályt érintő – korlátozások szintén a világháló használatának terjedését idézték elő az oktatásban, a távmunkavégzésben és az emberek közötti kapcsolattartásban.

4. ábra

A 3 hónapon belüli internethasználók aránya korcsoportonként a visegrádi országokban, 2020

Forrás: Eurostat (2021. május 11-i lekérdezés).

2020-ban az internetet Magyarországon a 16–54 éves korosztály tagjai használták a teljes népesség átlagát meghaladó, 95–98% közötti mértékben. Ezen belül a legfiatalabb, 16–24 éves korosztályt jellemezte az internethasználat legmagasabb intenzitása az unióban és hazánkban egyaránt (97 és 98%). 2020-ban a legidősebb korosztály lemaradása az EU-tagállamokban 27 százalékpont, Magyarországon pedig 32 százalékpont volt a teljes lakossági átlaghoz képest.

A hazai lakosságon belül a 16–64 év közötti korcsoportokban nagyobb arányban (99 és 75% között) használták a világhálót a nők, mint a férfiak (97 és 68% között). Csak a 65–74 éves korosztályban interneteztek többet a férfiak (55%) a nőknél (52%).

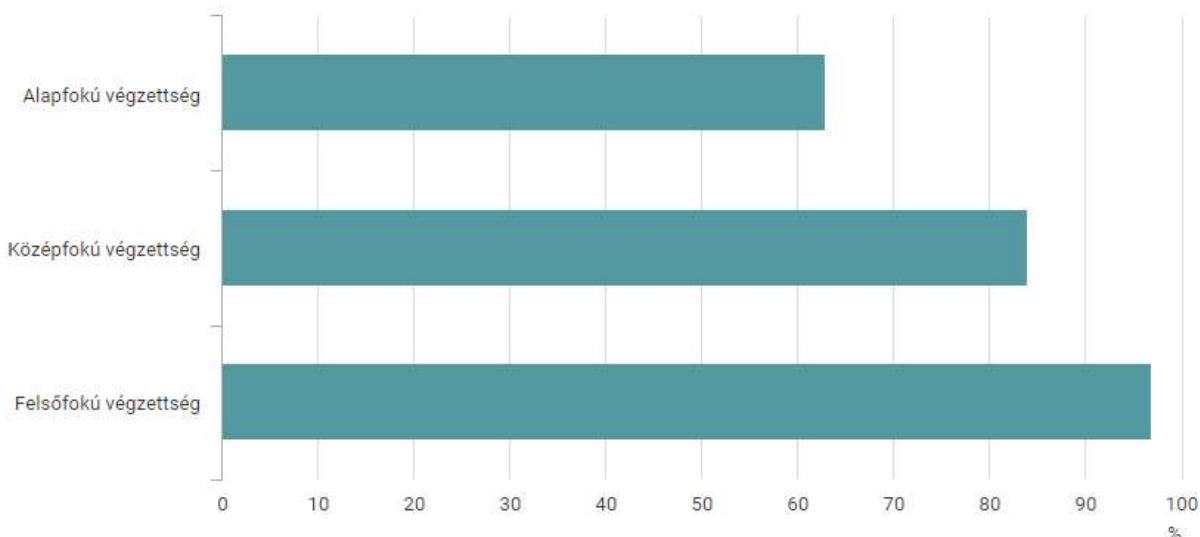
A világháló használatában az iskolai végzettség szerint továbbra is jelentős különbség tapasztalható

2020-ban is folytatódott a korábbi évek tendenciája, az internethasználat aránya emelkedett a magasabb iskolai végzettségi szintek felé haladva, ugyanakkor az egyes szintek közötti

különbség mértéke csak lassan csökken. Az internethasználók közül az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők részaránya 11, a középfokúaké 56%, a felsőfokú végzettségűek súlya egyharmad (33%) volt.

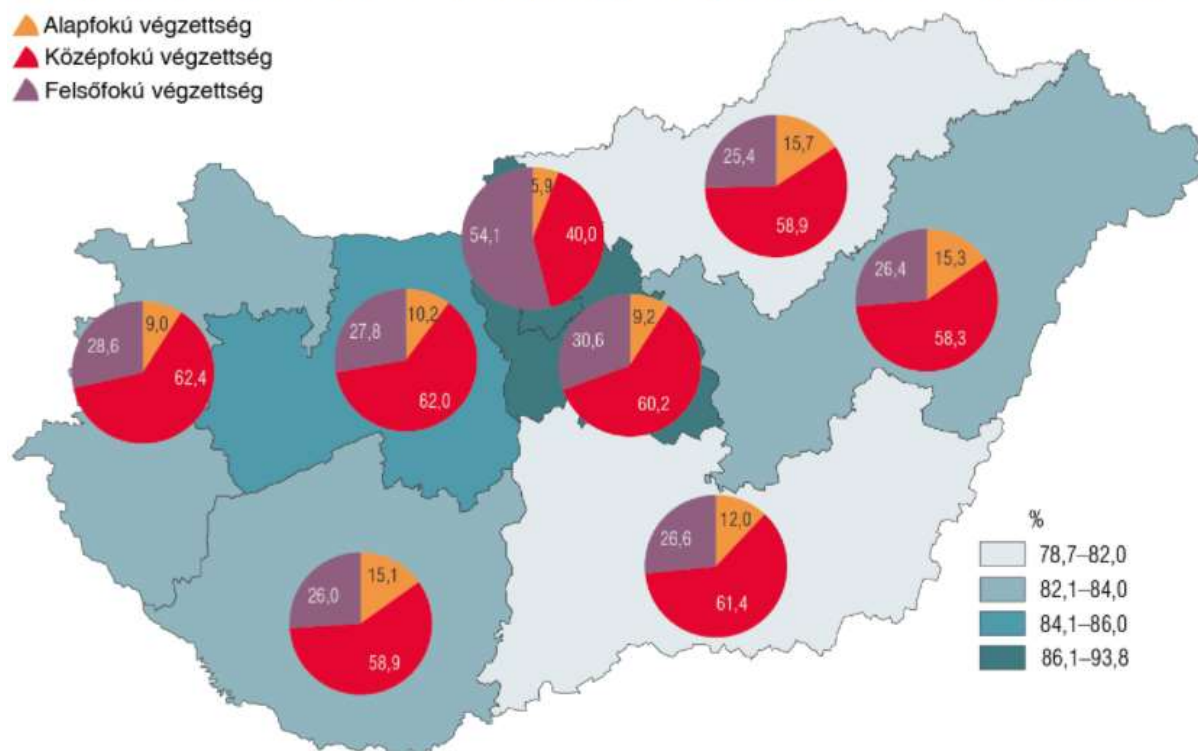
5. ábra

Az internethasználók aránya a 16–74 éves lakosság körében az iskolai végzettség szintjein, 2020

A régiók közül 2020-ban Budapest rendelkezett a legmagasabb (94%), és Észak-Magyarország a legalacsonyabb (79%) internethasználattal a 16–74 éves lakosság számához képest. Az internethasználat országos átlagát a főváros 9 százalékponttal haladta meg, míg az észak-magyarországi régió 6,1 százalékponttal maradt el attól. Az internethasználók aránya a többi régióban megközelítette az országos átlagot, 81–87% között alakult.

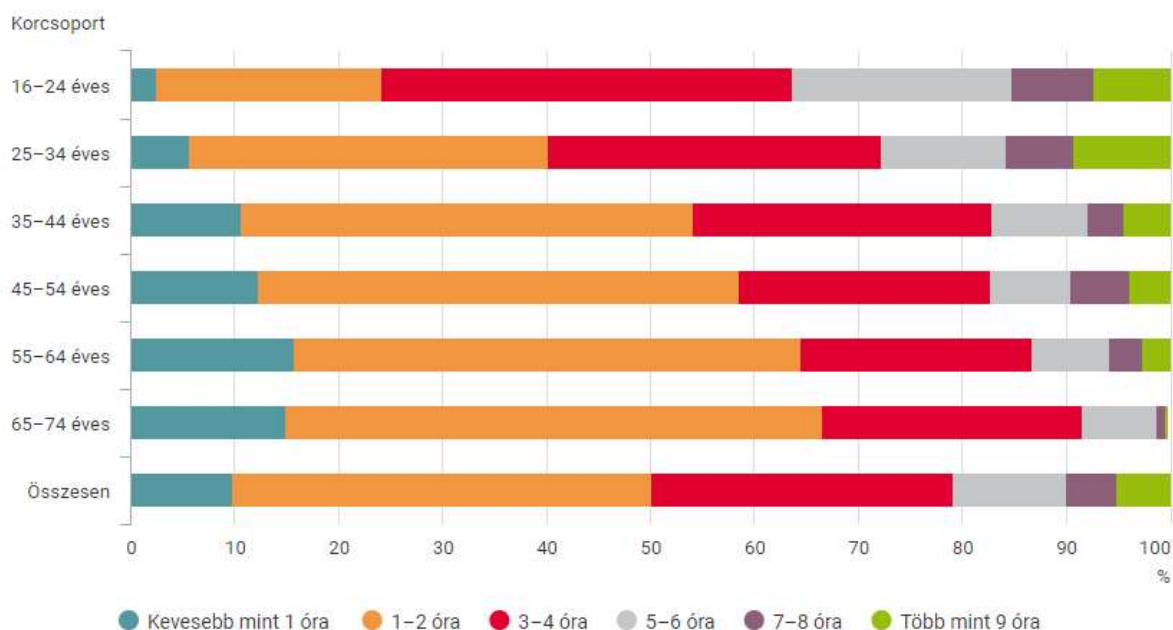
Az internethasználók aránya és megoszlása az iskolai végzettség szintjein a magyarországi régiókban, 2020*

* A 3 hónapon belüli internethasználók arányának, valamint az iskolai végzettségi szint szerinti megoszlás számításánál a viszonyítás alapja az adott régió 16–74 éves lakossága.

A hazai 16–74 éves lakosság 79%-a csatlakozott a világhálóra napi rendszerességgel. A 16–24 évesek életének már szinte elválaszthatatlan része az IKT-eszközök igénybevétele, 97%-uk használta naponta az internetet. A legidősebb korosztályba tartozók 44%-a vallotta magáról, hogy napi szinten keresi a világháló szolgáltatásait. A lakosság számához viszonyítva, a nők és a férfiak között a napi szintű internethasználat mutatója tekintetében nincs különbség, egyaránt 78% volt.

Az internetezésre fordított napi átlagos idő megoszlása korcsoportonként, 2020*

* A viszonyítás alapja az adott csoportba tartozó naponta internetezők száma.

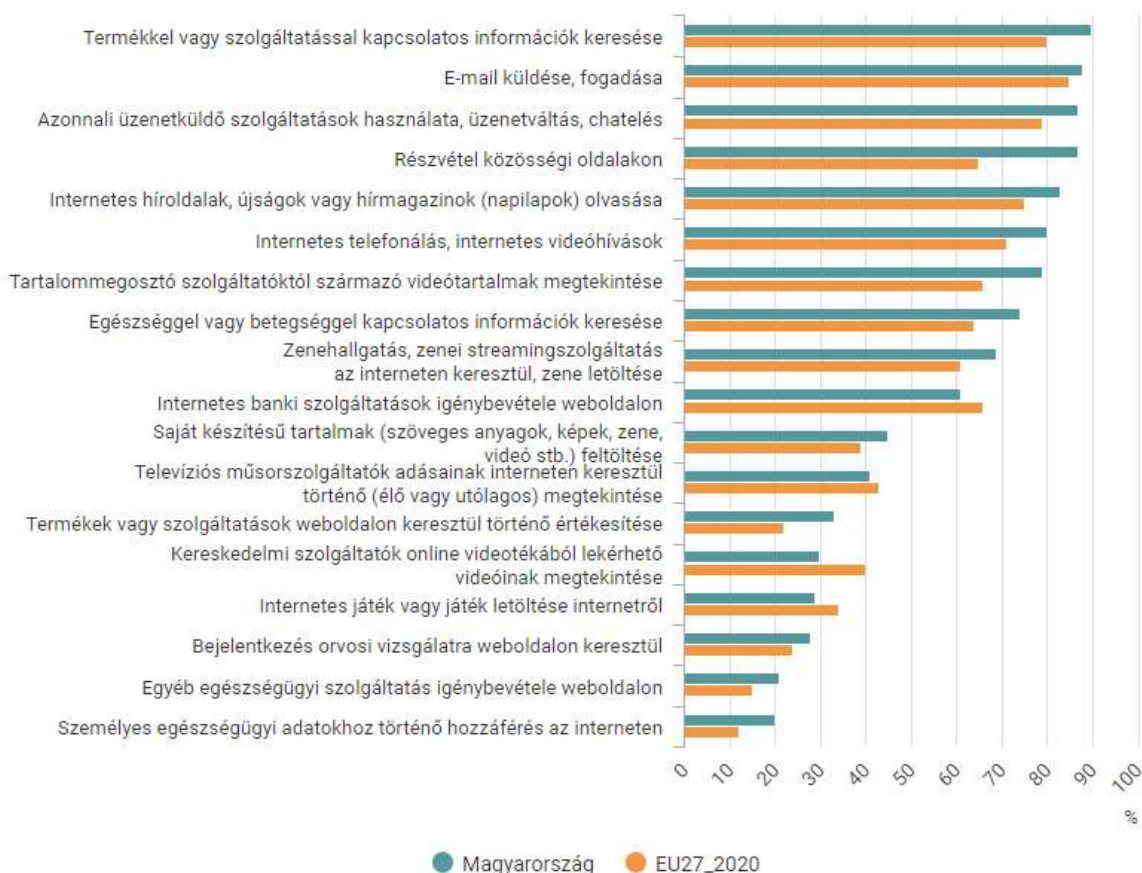
A naponta internetezők közül 10 személyből 4 fő átlagosan 1–2 órát, további 3 fő 3–4 órát töltött a világhálón. A napi webhasználók kisebb részében (30%) közel azonos súlyt képviseltek azok, akik kevesebb mint egy órát, 5–6, illetve 7 óránál is több időt fordítottak a netezésre (9,8, 10 és 11%). A napi gyakorisággal internetező 16–24 évesek legnagyobb hányada (40%) átlagosan 3–4 órát, míg a legidősebb 65–74 éves korosztály több mint fele 1–2 órát barangolt a neten.

Az internetezők leggyakrabban termékekkel vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos információk keresésére használták a világhálót

Az EU27 országaiban az internetezők leginkább a kommunikációval és az információeléréssel kapcsolatos tevékenységekre vették igénybe az online teret. Ebben jelentős szerepet játszhattak a világjárvánnyal kapcsolatos korlátozások miatt megváltozott társadalmi kapcsolattartási lehetőségek és a lakosság korábbi megszokott életvitelének átalakulása az oktatásban, a munkában, a vásárlásban és a szórakozásban.

Az uniós állampolgárok magáncélú internetes tevékenységeinek arányai a korábbi évek tendenciája szerint alakultak, mert a legnagyobb mértékben e-mail küldésére és fogadására (85%), árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos információk keresésére (80%), az azonnali üzenetküldő szolgáltatások igénybevételére (79%), valamint online hírek olvasása céljából (75%) vették igénybe a világhálót. A hazai internethasználók körében is ezek voltak a leggyakrabban végzett netes tevékenységek, valamint a közösségi oldalakon való részvétel 87%-os arányban, amivel a legnagyobb mértékben, 22 százalékponttal haladtuk meg az uniós átlagot (65%).

A világhálón magáncélból végzett tevékenységek aránya az internetezők körében az Európai Unióban és Magyarországon, 2020*

* Az adatok forrásául szolgáló felmérésben a vonatkozó kérdés több válasz jelölését is lehetővé tette, ezért itt az arányok azt jelentik, hogy az internethasználók (3 hónapon belüli) hány százaléka használta az internetet többek között (nem kizárólag) a megjelölt céllal is.
Forrás: Eurostat (2021. május 6-i lekérdezés).

Magyarországon az internetezők az Európai Unió tagországainak átlagánál jóval nagyobb arányban tekintettek meg tartalommegosztó szolgáltatóktól származó videótartalmakat (+13 százalékpont), értékcsökkentek weboldalon keresztül termékeket vagy szolgáltatásokat (+11 százalékpont), illetve kerestek egészséggel, betegséggel összefüggő információkat (+10 százalékpont). Az internetes kikapcsolódás területén ugyanakkor csak minden harmadik hazai nethasználó vett igénybe a kereskedelmi szolgáltatók online videotárából lekérhető videókat megtekintésre, így ebben a tevékenységben 10 százalékponttal elmaradtunk az uniós átlagtól. Bár 2020-ban az internetes banki szolgáltatások igénybevétele már megközelítette a 61%-os arányt, ezzel az értékkel 5 százalékponttal elmaradtunk az EU27 átlagától. A visegrádi országok közül Csehország vezette a rangsort (80%), majd Szlovákiát (65%) követte hazánk, és a rangsor végén Lengyelország állt (59%).

- A legfiatalabbak, a 16–24 évesek körében a közösségi hálók használata mellett változatlanul nagyon népszerű kommunikációs csatorna az azonnali üzenetküldés (98%), az internetes telefonálás, beleértve a videóhívásokat is, például a Messenger, a Skype és a többi alkalmazás segítségével (91%). 2020-ban ebben a korosztályban volt a legmagasabb a kereskedelmi szolgáltatók online videotékából lekérhető videóinak vagy a tartalommegosztó szolgáltatóktól származó videótartalmak megtekintésének mutatója (95%) is.
- Az internetes banki szolgáltatásokat leginkább a 25–34 éves korosztály részesítette előnyben, 72%-uk intézte online módon banki ügyeit.

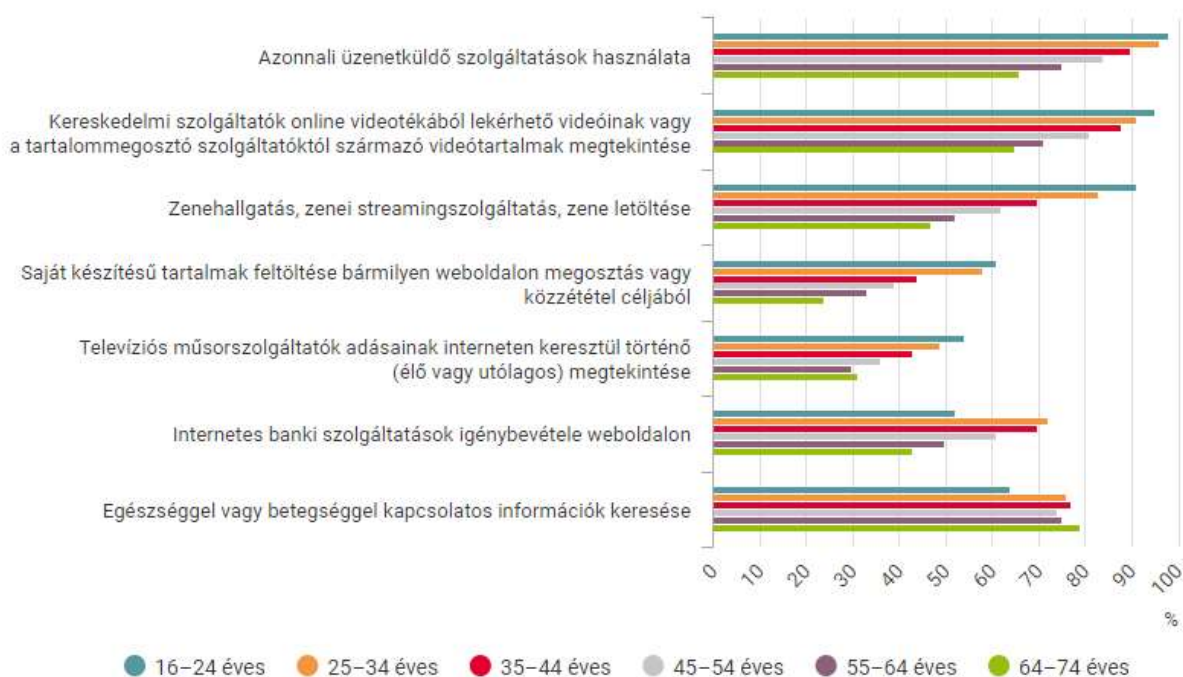
- 2020-ban a 45–54 és az 55–64 év közötti korcsoportokban magas arányt képviselt a termékekről és szolgáltatásokról történő internetes információkeresés (90 és 85%).
- Az egészségügyi információk keresése a legidősebb, 65–74 éves korcsoportra volt a legjellemzőbb (79%), valamint a 35–44 évesek is hasonlóan magas arányban böngésztek a weben ilyen témakörben (77%).

Az interneten keresztül elérhető egészségügyi szolgáltatások köre egy fokozatosan bővülő terület, ami a lakossági felhasználók számára különböző élethelyzetekben (pl. 2020-ban a pandémia idején a háziorvosokkal, illetve a szakrendelésekkel történő kapcsolattartásban is jelentős szerepük volt az online rendszereknek) gyors, megbízható szolgáltatást nyújthat. A hazai internetezők 28%-a vette igénybe a netet orvosi vizsgálatra történő bejelentkezéshez valamely egészségügyi intézménybe, illetve egyötödük a személyes egészségügyi adataihoz történő hozzáféréshez is. Az internethasználók 21%-a az egészségügyi intézmények személyes felkeresése helyett online módon igényelt konzultációt az orvossal, vagy kért orvosi receptet.

2020-ban a hazai internetezők 15%-a használt okosórát vagy egyéb digitális eszközt, mellyel nyomon követte főbb élettani mutatóit, akár sportolás közben is. Az okosórát használók több mint fele (53%) az okoseszköze által gyűjtött egészségügyi vagy élettani adatait letöltötte vagy automatikusan átküldte a számítógépére, illetve az általa használt alkalmazásba.

9. ábra

A magáncélból végzett internetes tevékenységek arányai Magyarországon korcsoportonként az internetezők körében, 2020

Tíz alapkörű iskolai végzettségű magánszemély közül 9 fő részt vett a közösségi médiában. A befejezett középfokú végzettséggel rendelkezők a különböző magáncélú internetes tevékenységek közül a termékekkel, szolgáltatásokkal kapcsolatos információk keresésére vették igénybe az internetet (89%), míg a felsőfokú végzettségűek körében az e-mail-küldés volt a legmagasabb arányú tevékenység (98%).

2020 I. negyedévében a hazai világháló-használók 15%-a végzett online tanfolyamot képzési, szakmai vagy magáncélból, illetve közel egyötödük vett igénybe olyan online tananyagokat –

audiovizuális anyagokat, online oktatószoftvereket, elektronikus jegyzeteket –, melyek nem online tanfolyamként voltak elvégezhetők vagy használhatók. A képzés során oktatási honlapokon vagy portálokon keresztül 18%-uk kommunikált az oktatókkal vagy más tanulókkal. A vizsgált korcsoportok közül az interneten keresztüli tanfolyami képzésben a 16–24 éves korosztály részvételi aránya az országos átlagot is jelentősen meghaladta: 23%-uk végzett online tanfolyamot, 35%-uk vette igénybe az elektronikus tananyagokat, és 47%-uk konzultált a weben keresztül. 2020-ban a megkérdezett 16–74 éves internethasználók 26%-a használta az internetet távmunka céljára. A home office céljára igénybe vett internethasználat az országos átlagot meghaladó mértékben volt jellemző a 25–34 éves, valamint a 35–44 és a 45–54 éves korcsoportokra (32, 29, illetve 30%).

A hazai lakosság körében folyamatosan nő a magáncélú felhőalapú szolgáltatások igénybevétele

2020-ban tovább folytatódott a lakossági felhasználók részéről a felhőalapú szolgáltatások magáncélú igénybevételének bővülése. Az Európai Unió tagállamaiban a 16–74 éves korú lakosság 35%-a, míg azon belül az internethasználók 40%-a vette igénybe ezt a szolgáltatást, amit a hazai mutató értéke mindkét körben jelentős mértékben meghaladt (57 és 67%). Az internetes tárhelyhasználatban a visegrádi országok között Magyarország állt az első helyen.

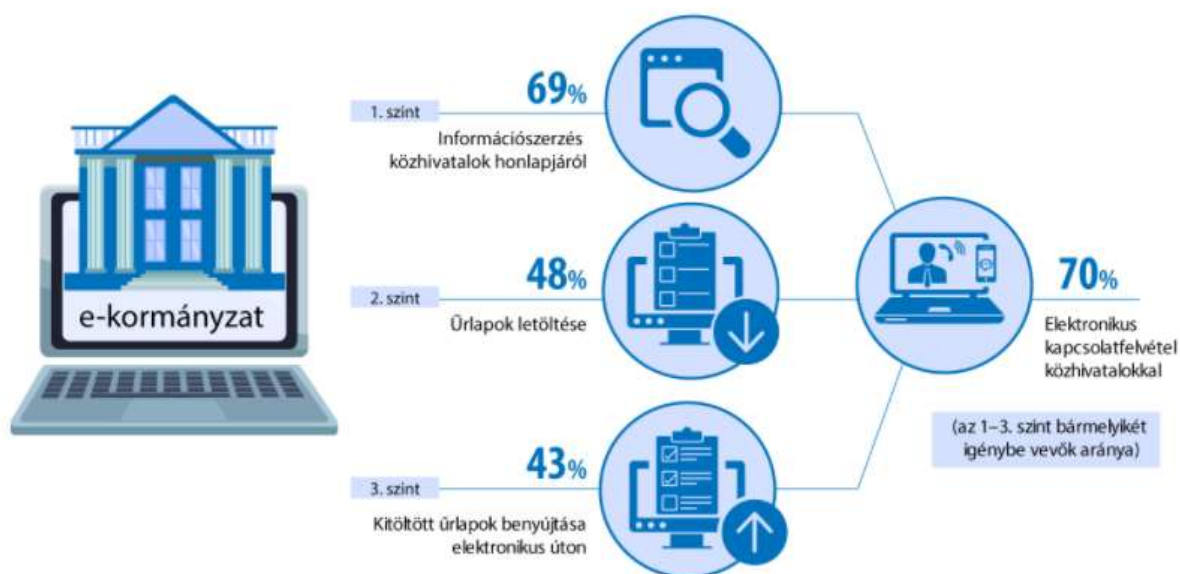
A felhőalapú szolgáltatásokat a 16–24 évesek használták a legnagyobb mértékben (78%), ami jelentősen meghaladta a legidősebb, 65–74 éves korosztály használati arányát (48%). A hazai internetezők az egyes használati célok közül leginkább képek és dokumentumok mentésére, tárolására (62 és 56%), illetve videók és zenék (39 és 35%) megőrzése céljából vették igénybe a felhőalapú szolgáltatásokat.

Észak-Magyarország internethasználói az országos átlagot 5 százalékponttal meghaladó mértékben használták (72%) ezt a szolgáltatást, míg Dél-Dunántúlon a legkisebb arányban (60%).

A hazai internetezők körében is egyre többen veszik igénybe az elektronikus ügyintézkést

A digitális társadalom fejlettségének szintjét meghatározza a lakosság széles köre által elérhető elektronikus közigazgatási- és közszolgáltatások rendelkezésre állása, illetve a lakosság oldaláról az igénybevétel intenzitása. 2020-ban az Európai Unió népességének átlagosan 57%-a, a hazainak 60%-a lépett elektronikus úton kapcsolatba a közhivatalokkal, közigazgatási szervezetekkel ügyintézési során. A 16–74 éves magyar lakosság részvétele az e-közigazgatási ügyintézés két egyszerűbb szolgáltatási szintjén meghaladta az uniós átlagot, ugyanakkor a legmagasabb szintnek számító kitöltött űrlapok elküldése funkcióban elmaradt attól egy százalékponttal (37%).

Az e-kormányzati portálok használatának arányai az internetezők körében, 2020

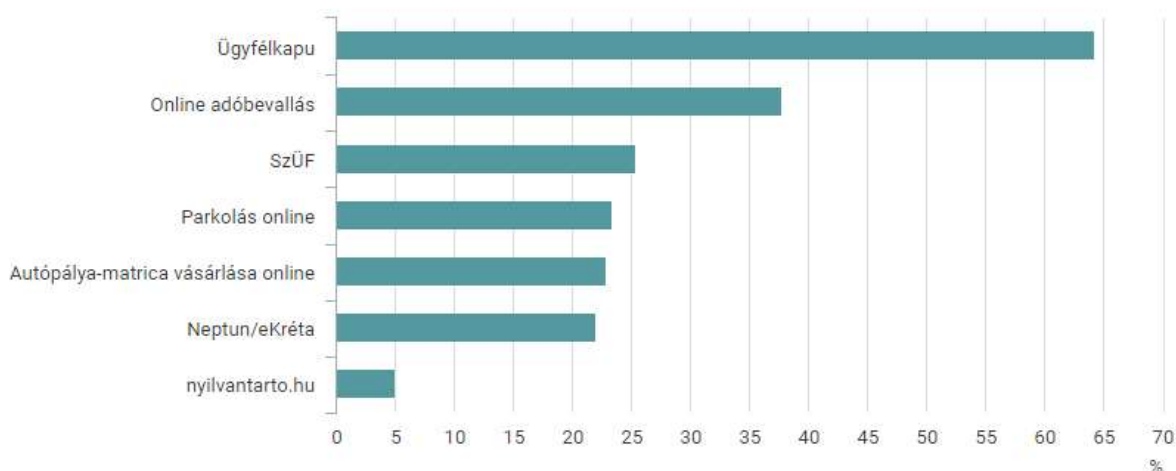
*A felvételt megelőző 12 hónapban, a lakosságon belül az internetezők körében.

Az internetet éven belül használók 70%-a lépett kapcsolatba közhivatalokkal e-közigazgatási ügyek intézése miatt. E magas arány oka, hogy az egyes technológiai szintek között az első, információszerzés kategória rendelkezett a legnagyobb súllyal (43%). Az éven belüli internethasználók közel fele (48%) töltötte le az űrlapokat, és 43%-uk nyújtotta be elektronikusan azokat, ami megegyezett az EU27 átlagával.

Az e-közigazgatás minden technológiai szintjén a 25–54 éves korosztály volt a legaktívabb. 2020-ban a Budapesten élő éven belüli internetezők több mint fele (54%), míg a dél-dunántúliak kevesebb mint egyharmada (30%) nyújtott be elektronikusan beadványt.

11. ábra

Az e-közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó alkalmazások használati arányai az éven belüli internetezők körében, 2020

* Az arányok számításánál a viszonyítás alapja az egy éven belüli internethasználók száma.

Magyarországon évek óta folyamatosan bővülnek az elektronikus úton intézhető közigazgatási és a közszolgáltatásokkal kapcsolatos ügyintézési lehetőségei. Az éven belüli internethasználók közel kétharmada (64%) vette igénybe hivatalos ügyeinek online intézése céljából a magyar kormányzat elektronikus ügyfélbeléptető és azonosító rendszerét (Ügyfélkapu). Az éven belüli internetezők közel 38%-a nyújtotta be online módon adóbevallásait, és több mint egynegyedük intézte a Személyes Ügyintézési Felületen (SzÜF) többek között a személyazonosító igazolvánnyal, adószámigényléssel, házasságkötés iránti kérelemmel kapcsolatos ügyeit.

Az uniós és a hazai lakosság is egyre többet vásárol az online piactéren

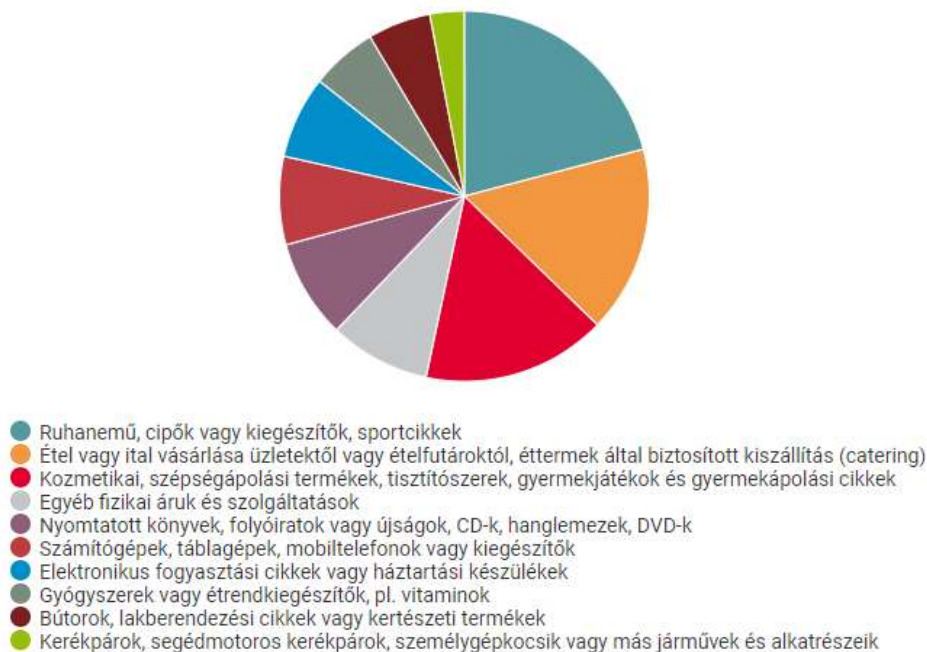
2020-ban az uniós lakosság 65%-a vásárolt a világhálón egy éven belül. Magyarországon a vizsgált korcsoportba tartozók 60%-a rendelt vagy vásárolt az interneten magáncélból, így az EU 27 tagállamának rangsorában a 17. helyen álltunk. A hazai 16–74 éves lakosság részvételi aránya az online vásárlásban egy év alatt 11 százalékponttal^[2] növekedett, míg az EU27 átlagának bővülése 2 százalékpont volt a 2019. évihez képest.

Magyarországon az internetezők körében egyre népszerűbb az online vásárlás

A hazai lakosság körében egyre népszerűbb az internetes vásárlás. Az éven belüli internetezők 70%-a, ezen belül a gyermekes háztartások több mint háromnegyede (76%) rendelt vagy vásárolt a felvételt megelőző egy éven belül online. A gyermeket nem nevelő háztartások részvétele az online piactéren 10 százalékponttal maradt el a gyermeket nevelő háztartásokétól (66%). A vizsgált időszakban a 3 hónapon belüli internetes vásárlásokat több mint felerészből a nők intézték, ami összefüggésben lehet a járványügyi szabályozások bevezetése miatti megváltozott élethelyzetekkel is (távmunka, online oktatás bevezetése).

12. ábra

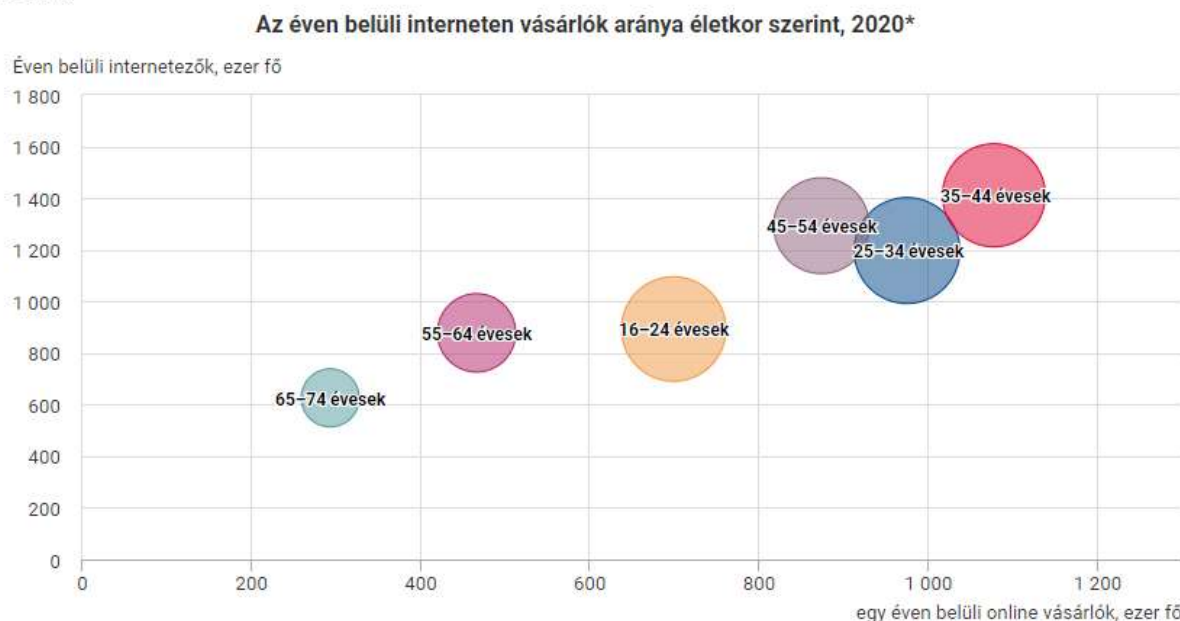
A 3 hónapon belüli internetes rendelések megoszlása a rendelt termékek típusa szerint, 2020

Az egyes termékkategóriákban belül az internethasználók az online piactéren leggyakrabban ruhaneműt, cipőt, táskát, kiegészítőket, sportcikkeket vásároltak (21%) 2021 I. negyedében. A rendelt termékcsoporthoz az élelmiszerek, italok, valamint a vendéglátó egységektől

rendelt ételek a ranglista 2. helyén álltak (részarányuk 16%), ami a pandémia miatt átalakult fogyasztási szokások következménye.

13. ábra

* A viszonyítás alapja: az éven belüli internetezők száma.

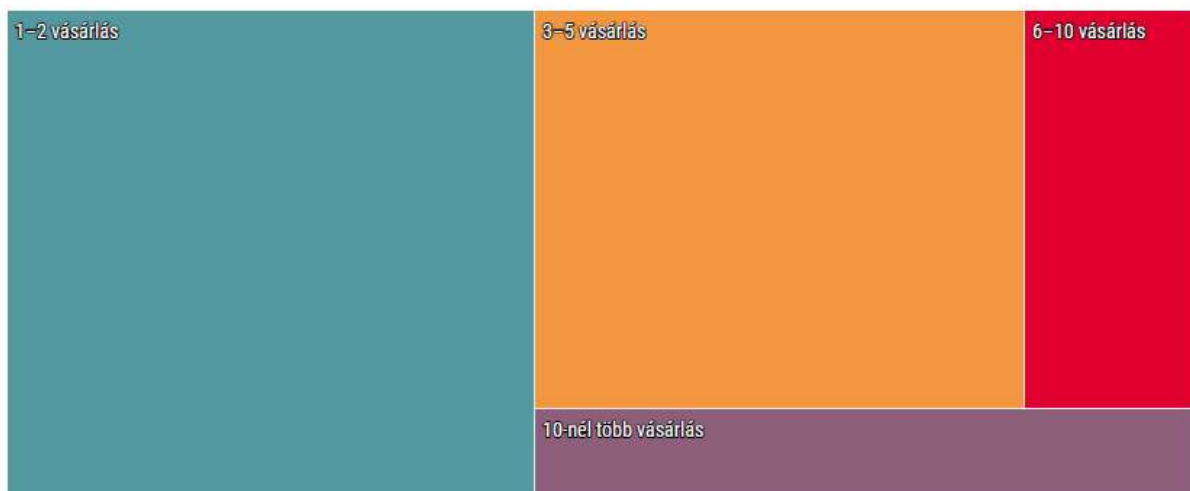
Az idősebb korcsoportok kevésbé vették igénybe az internetes rendelés, vásárlás lehetőségeit

Annak ellenére, hogy az e-kereskedelemben évről évre minden vizsgált korosztály részvétele folyamatosan nő, és ezzel párhuzamosan az egyes korosztályok közötti különbségek is zsugorodnak, az idősebb korosztályok felé haladva még csökkenő tendencia tapasztalható az internetes vásárlás intenzitásában. A 25–34 évesek több mint négyötöde (82%) vásárolt a világhálón, a legidősebb korosztálynak viszont csak 47%-a.

A korcsoportok közül a 16–24 éves korosztály is magas, 78%-os arányban használta ki a világhálón keresztüli vásárlás lehetőségét.

Az elektronikus kereskedelemben történő részvételben az iskolai végzettség szintje is befolyásoló tényező. A felsőfokú végzettségi szinttel rendelkezők vásároltak a legnagyobb, 84%-os arányban, a középfokúak kétharmada, míg az alacsonyabbak több mint fele élt ezzel a vásárlási lehetőséggel.

A 3 hónapon belüli online vásárlók áruk vagy szolgáltatások rendelései vagy vásárlásai számának megoszlása, 2020

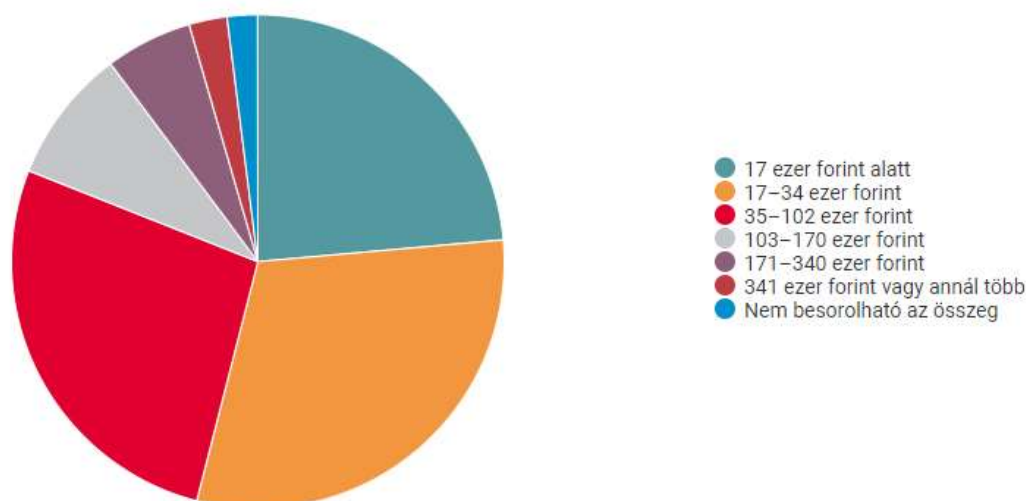

2020-ban a felvételt megelőző 3 hónapon belüli internetes vásárlások gyakoriságában továbbra is az 1–2 alkalommal történő tranzakciók súlya volt meghatározó (44%). A végzettséggel arányosan nőtt a gyakoriság.

Magyarországon a vizsgált évben az online vásárlók leggyakrabban hazai eladótól rendeltek vagy vásároltak árut, szolgáltatást (49%), más európai uniós tagállamból 23%-os arányban, míg az EU-n kívüli országok eladótól 15%-os mértékben vettek igénybe e-kereskedelmi szolgáltatást.

2020 I. negyedévében az interneten magáncélból vásárlók 17%-a költött zene, filmek vagy sorozatok streamingszolgáltatására, e-könyvekre, online folyóiratok elérésére, fizetős játékok letöltésére. Kulturális vagy más eseményekre (pl. mozi, koncert, színház, vásár) 18, sportrendezvényre 7%-uk vett jegyet. A nethasználok egyaránt 15-15%-a intézte weben keresztül az ügyeit az internet- vagy a mobiltelefon-előfizetéssel, illetve a közszolgáltatásokkal (például: áram, víz, gáz, hulladékszállítás, fűtésszolgáltatás) kapcsolatban, több mint tizedük vásárolt közlekedési szolgáltatást, és 14%-uk bérelt szálláshelyet.

A 2020 I. negyedévében történt online vásárlásokra költött összegek megoszlása, 2020

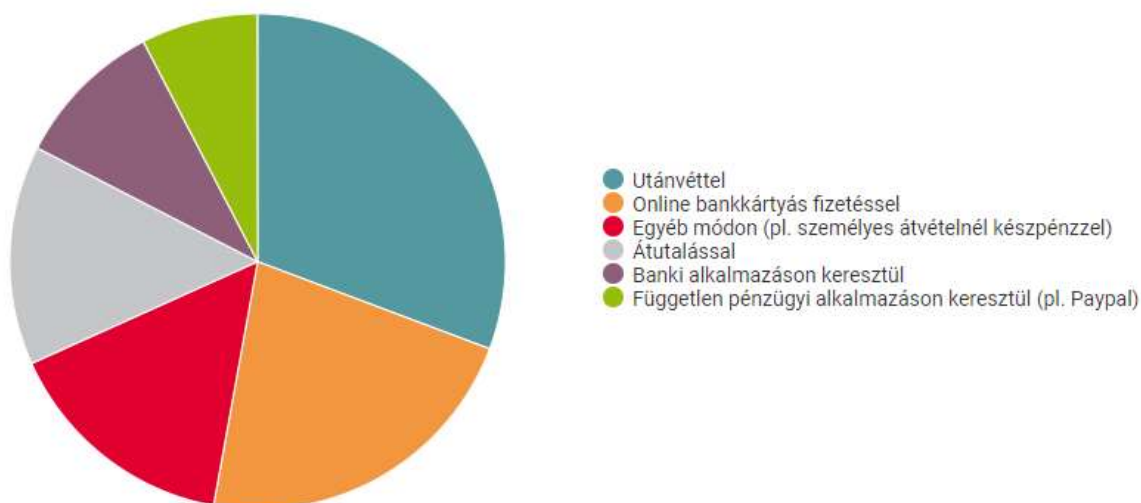
2020 I. negyedévében a hazai vásárlók közel egynegyede átlagosan 17 ezer forint alatt, míg 30%-a 17–34 ezer forint között költött online áru- és szolgáltatásvásárlásaira. A világhálón vásárlók közül 27%-os részarányt képviseltek azok, akik 34–102 ezer forintot fordítottak az e-kereskedelmi szolgáltatásokra.

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokhoz szervesen kapcsolódnak az interneten keresztül elérhető pénzügyi szolgáltatások is. Ezek lakossági alkalmazásának terjedése részben jelzi a digitális társadalom felkészültségének szintjét és fejlődését.

A hazai internetes vásárlók 31%-a utánvétellel, további 22%-a online bankkártyás fizetéssel rendezte az áru vagy szolgáltatás ellenértékét. Magyarországon az interneten keresztül vásárlók 7,6%-a választotta a független pénzügyi alkalmazáson keresztül történő fizetési módot.

16. ábra

Az online vásárlások során alkalmazott fizetési módok megoszlása, 2020

A neten keresztüli rendelést vagy vásárlást a budapesti internetezők vették igénybe a legnagyobb arányban (78%), míg Pest és Észak-Alföld régió lakosai a legkisebb (65%, illetve 64%) mértékben.

Az internethasználat során egyre fontosabbak a személyes adatok szolgáltatása és védelme érdekében végzett tevékenységek

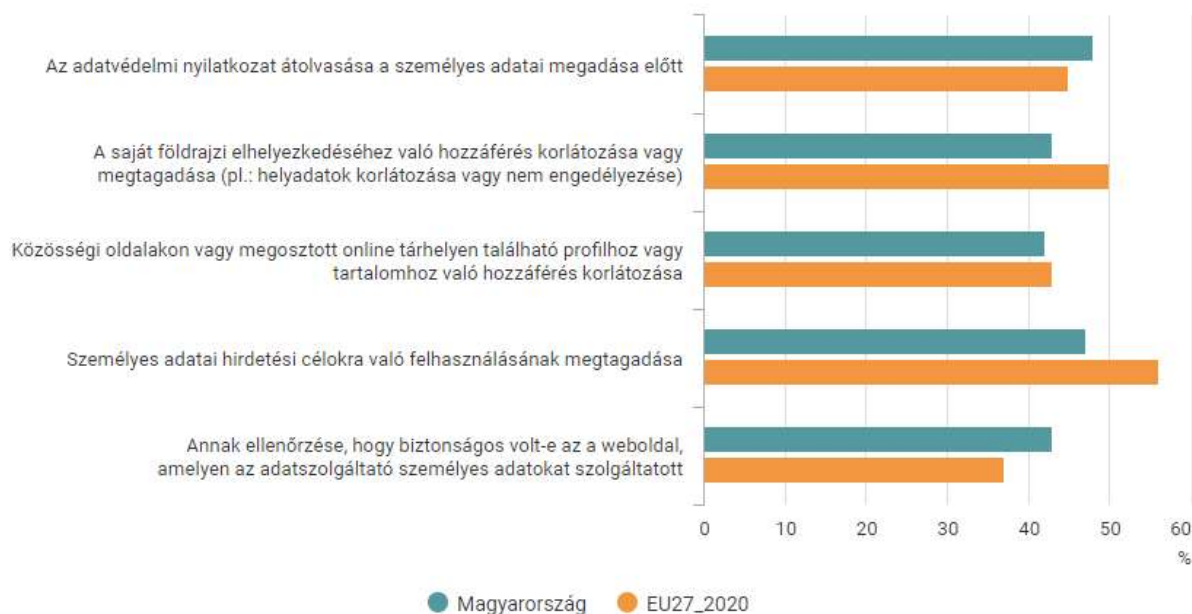
A felhasználóknak fontos érdekük, hogy az interneten személyes adataik^[3] megadásakor azok védelmére fokozottan ügyeljenek. Az Európai Unió országaiban az internetezők személyes adataiknak hirdetési célokra történő felhasználását (56%), valamint a saját földrajzi elhelyezkedésükhöz való hozzáférést korlátozták vagy tagadták meg a leggyakrabban (50%).

A hazai internethasználók több mint fele nem végzett semmilyen, a személyes adatai védelmére irányuló tevékenységet a webhelyek vagy alkalmazások felhasználásával. A magyarországi internetezők körében egyelőre kisebb részarányt képviselnek azok, akik fokozottabban ügyelnek személyes adataikra: az adatvédelmi nyilatkozat átolvasását jelölték meg a legnagyobb arányban (48%) a védelmi tevékenységek közül, míg legkevesbé a közösségi oldalakon elérhető profiljukat, vagy tárhelyükön található tartalmat korlátozták (42%). Ugyanakkor a hazai internetezők az uniós tagországok átlagát 6 százalékponttal meghaladó

mértékben (43%) fordítottak figyelmet személyes adataik szolgáltatása előtt a weboldalak biztonságának ellenőrzésére.

17. ábra

Az interneten a személyes adatokhoz történő hozzáférés kezelése céljából végzett tevékenységek, 2020*

* A 3 hónapon belüli internetezők arányában számítva.
Forrás: Eurostat. A lekérdezés időpontja: 2021. május 7.

A magáncélú internetezés során a felhasználók adatainak biztonságát szolgálja, hogy milyen azonosítási eljárásokat használnak az online szolgáltatások. A közösségi média használata hazánkban kiugróan magas volt 2020-ban is, ezzel összefüggésben jelentős mértékű azok aránya, akik a közösségi hálókön használt belépési azonosítójukat használják egyéb szolgáltatásokhoz is (58%). Az egyéb digitális azonosító – például az ujjlenyomattal való bejelentkezés – folyamatát a hazai internetezők negyede használta, ami 15 százalékponttal múlta felül az uniós használat átlagát.

Az internetezők 93%-a használt okostelefont magáncélra az EU-ban és Magyarországon egyaránt. A hazai világháló-használók 59%-a az okostelefonra automatikusan installált, vagy az operációs rendszerhez tartozó biztonsági szoftvert, illetve szolgáltatást használt. Előfizetett biztonsági szoftvert, illetve saját maga vagy más személy által telepített biztonsági szoftvert közel tizedük alkalmazott.

Magyarországon egyelőre még nem terjedt el széles körben az internethez kapcsolódó okostárgyak használata (Internet of Things)

A lakosság körében 2020-ban került első alkalommal felmérésre az internethez kapcsolódó tárgyak magáncélú használata. Az internethez kapcsolódó eszközök vagy rendszerek a használat során egymással összekapcsolhatók, így már olyan fejlett szolgáltatásokat képesek biztosítani a felhasználók számára, mint például az eszközök távirányítása, a beállítások módosítása, utasítások megadása a végrehajtandó feladatokhoz, visszajelzés fogadása az eszközről stb. (internethez kapcsolódó okoskészülékek). Magyarországon az internethez kapcsolódó otthoni riasztóberendezéseket, füstérzékelőket, biztonsági kamerákat, ajtózáradakat vagy más, internethez csatlakozó otthoni biztonsági megoldásokat a 16–74 éves lakosság 6%-a vette igénybe.

2020-ban a felmérésben részt vevő 16–74 éves lakosság 3%-a nem tudta, hogy léteznek az internettel összekapcsolható eszközök, 62%-uk jelezte, hogy eddig nem volt szüksége arra, hogy ilyen típusú tárgyakat használjon, és 5% volt azok aránya, akik szerint magasak a felmerülő költségek.

A lakosság magáncélú használatában az internethez kapcsolódó televíziókészülékek használata egyelőre szélesebb körben terjedt el, mint az egyéb, a tárgyak internetét használó eszközök. 2020-ban az EU-tagállamok lakosságának átlagosan 43%-a, míg a hazai lakosság 38%-a vett igénybe erre a szolgáltatásra alkalmas eszközt.

[1]:↑ A kiadványban a továbbiakban a „3 hónapon belüli” jelző nélküli internethasználat vagy internethasználók szavak alatt is ez, a használat szintjét jelölő kategória értendő. A valamikori internethasználókon belül 2020-ban a 3 hónapon belüli használók súlya meghatározó, 97% volt, így jelző nélkül a szöveg erre a használati szintre vonatkozik.

[2]:↑ A 2020. és a 2019. évi adatok összehasonlítása korlátozott a fentiekben említett, a kiadvány alapjául szolgáló felmérés mintavételi módszerének változása miatt.

[3]:↑ Személyes adat: például a magánszemély neve, születési ideje, személyi igazolványának száma, elérhetőségei, hitelkártyaszáma, fényképei, földrajzi elhelyezkedése stb.

Fogalmak

Felhőalapú szolgáltatás (cloud computing): lehetőséget ad a felhasználó számára, hogy különféle állományokat (például képeket, videókat, dokumentumokat) feltöltsön egy személyes tárhelyre, egy ún. „felhőbe”, és az internet segítségével ahhoz bármikor, bárhol hozzáférhessen.

Hálózati kapcsolatok az internet eléréséhez:

Széles sávú kapcsolatok (helyhez kötött, mobil)

- Helyhez kötött széles sávú kapcsolatok: xDSL (ADSL, SHDSL, VDSL stb.), kábel modem, optikai kábel; vezeték nélküli technológiák: műholdas internet, WIFI.

Mobil-szélessávú kapcsolatok

- Mobiltelefon-hálózaton keresztül megvalósuló kapcsolatok, legalább 3G- (pl.: UMTS) hálózatokhoz kapcsolódnak, amelyek SIM-kártyát vagy USB-kulcsot használnak a hálózattal való csatlakozásra, modemként mobil- vagy okostelefont alkalmaznak.

Egyéb keskeny sávú kapcsolat

- Telefonos betárcsázós (dial-up), hagyományos telefonvonalon keresztül, vagy ISDN-kapcsolat.
- Keskenysávú mobilkapcsolat (mobiltelefon-hálózaton keresztül, mely a 3G-nél kevésbé fejlett megoldás, pl.: 2G+/GPRS, SIM-kártyával vagy USB-kulccsal, modemként használt mobiltelefonon, vagy okostelefonon keresztül).

A 2. generációs mobiltechnológiák, mint a 2G+ vagy a GPRS, keskeny sávúnak minősülnek.

Háztartás: A háztartás azoknak a személyeknek a közössége, akik – függetlenül a rokoni kapcsolatoktól és a lakásba történt bejelentettségüktől – a folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik, egyazon jövedelmi és fogyasztói közösség tagjai.

Internetes telefonálás vagy videóhívás: IP-hálózatú, vagy a VoIP (internetprotokoll) segítségével történő hangátvitel. Egyre jobban elterjed az ún. Peer-to-peer telefonálás, melynek alapja az információmegosztás lehetősége (fájlküldés, videókonferencia, azonnali üzenetküldés, „chat”, multi-chat akár 100 szereplő között). A felhasználónak egy kis programot kell feltelepítenie (mint pl.: Skype), hogy élvezhesse az ingyen telefonálás előnyeit az interneten. Normál vezetékes, vagy mobiltelefon felhívására is alkalmas. A webkamerák apró, digitális kameraként működnek. A programok az internetről tölthetők le (pl. Skype, Messenger).

Közösségi hálózat: Az online közösségi oldalak olyan weboldalak, ahol a tagok önmagukról információkat tárolhatnak, jellemzően profilok formájában, és kapcsolatot teremthetnek más tagokkal, személyes kapcsolati hálót kialakítva (pl. Facebook, MySpace, Instagram, Twitter). Ezen túlmenően bárki feltölthet saját tartalmakat pl. szöveget, zenét, fényképeket, videóklipeket, melyek gyakran közösségformálók a hálózaton belül (pl. YouTube, MySpace). A közösségi oldalakat anonim vagy valós személyes adatokkal lehet látogatni.

Streaming: egy olyan folyamat, aminek során letöltés nélkül lehet egy multimédiás tartalmat vagy állományt lejátszani az interneten keresztül.

További adatok, információk

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu